

Asian Productivity Organization “The APO in the News”

Name of publication: Gorkhapatra daily (10 September 2013, Nepal)

Posted on: 12 September 2013

Page: p1

उत्पादकत्व नबढाए एसियामा खाद्य सङ्कट

■ नुवारवाव बस्नेत

टोकियो, मदी २४ गते। प्रविधि र अनुसन्धानको विस्तृतकरणबाट नयाँ पुस्तालाई कृषि अर्थतन्त्रमा आकर्षित गर्दै उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्न नसके एसियाको बढ्दो खाद्य चुनौतीलाई धान जटिल हुने विन्नहरूले जनाएका छन्।

एसियाली मुलुकहरूले आय, उत्पादन र रोजगारो वृद्धि गरी अर्थतन्त्रलाई सुधारको दिशामा लैजान पनि उत्पादकत्व बढाउने चुनौती रहेको विन्नको मुन्हास छ। कृषि उत्पादनको माग विरष बजारमा बढिरहेकाले उत्पादकत्व बढाउने दिशामा अग्रसर हुँदा बजारको कुनै कमो नहुने निष्कर्ष पनि रहेको छ।

उत्पादकत्व वृद्धिको यो अभियानमा आम सञ्चार माध्यमको भूमिकालाई प्रभावकारो बनाउने दिशामा कदम चाल्दै जानुपर्ने देखिएको पनि उनोहरूको ठम्याइ छ।

आर्थिक तथा वाणिज्य क्षेत्रमा क्रियाशील पत्रकारहरूका लागि यहाँ सुरु भएको सप्ताहव्यापी बहुदेशीय अध्ययन-अवलोकन मिसन कार्यशालालाई सम्बोधन गर्दै विन्नहरूले बढ्दो जनसङ्ख्या र अनेक कारणले घट्दो कृषियोग्य जमिनका कारण खाद्य अधिकारलाई सुनिश्चित गर्न उत्पादकत्व बढाउन कृषिलाई आपुनिकोकरणको विकल्प नरहेको बताए।

एसिया तथा प्रशान्त क्षेत्रको मुलुकहरूको अन्तरसरकारो संस्था एसियाली उत्पादकत्व सङ्गठन (एपोओ)ले आयोजना गरेको कार्यशालामा कयोटी विरष विद्यालयका प्राध्यापक मिक्कियो उमिदाले कृषिको उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्न जापानो अनुभव सबै जसो एसियाली मुलुकहरूका लागि अनुकरणोय हुन सक्ने बताउनुभयो। उहाँले कृषिका लागि पानो, ताप, जमिन र प्रविधिसहितको श्रमशक्ति जरुरो पर्ने भन्दै थप्नुभयो- यो चार स्रोतको संयोजनलाई बितेका तीन चार दशकमा

जापानले दुलो फडुको मारेको छ र यसमा एपोओले महत्त्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गरिरहेको छ।

जापानले खाद्यान्नमा आत्मनिर्भर हुन अझै कतिपय परिचमा मुलुक सरहका गर्न नसकेकोप्रति भने उहाँले असन्तुष्टि प्रकट गर्नुभयो।

अमेरिकाले एक दशमलष छ र बेलायतले एक दशमलष चार जनसङ्ख्यालाई कृषि क्षेत्रमा लगाएर आफ्नो जनसङ्ख्यामन्दा बढो (क्रमशः १२५ र १०१ प्रतिशतलाई) खाद्यान्न पुऱ्याउन सकेका छन् तर जापानले जनसङ्ख्याको चार प्रतिशतलाई कृषि क्षेत्रमा सहभागो गराएर पनि आत्मनिर्भरतामा २६ प्रतिशत हिस्सा मात्र

राखेको उहाँले बताउनुभयो।

प्रयाप्त वर्षा र तापका कारण एसिया ऊर्षर भूमि भए पनि कृषि क्षेत्रलाई सरकार, नोति निर्माताले ध्यान दिन नसक्दा अवस्था जटिल भएको टोकियो विरषविद्यालयका अन्वेषक डा. साक शिबुसवालले बताउनुभयो। पर्यावरणमैत्री कृषि प्रविधि र अनुसन्धान र त्यसको जनतासम्म सूचना र ज्ञान विस्तार अहिलेको आवश्यकता भएको उहाँले बताउनुभयो।

कुनै बेला निर्यात गर्ने मुलुकहरूले कृषि उपज आयात गर्न थालेको तथ्याङ्कहरू उहाँले प्रस्तुत गर्दै नयाँ

पुस्तालाई कृषि क्षेत्रमा आकर्षित गर्ने नोतिहरूप्रति बहस सुरु हुन अबेला भइसकेको बताउनुभयो।

एपोओकै सदस्य मुलुक नेपाल केहो दशकअघि खाद्यान्न आत्मनिर्भरमात्र होइन, निर्यातक पनि थियो भने अहिले वार्षिक ऋण्टै एक खर्ब रुपियाँको खाद्यान्न आयात गरिरहेको छ। ऋण्टै ३५ लाख विदेशमा काम गर्न जानेहरूमा नयाँ पुस्ताको बाहुल्य छ भने कृषि क्षेत्रमा श्रमिक शक्तिको अभाव अन्य एसियाली मुलुकमै नेपालले पनि भोगिरहेको छ। नेपालको जस्तै अवस्था अन्य कतिपय एसियाली मुलुकको रहेको तथ्याङ्कले देखाएको छ।

एपोओका कृषि विभाग निर्देशक जोसिलितो सो बनाईले उत्पादकत्व अभिवृद्धिका लागि नयाँ प्रविधिको अध्ययन अनुसन्धानमा एपोओले स्थापनाको ५० वर्षमा अनेक काम गरे पनि एसियाको दुलो जनसङ्ख्याले लाभ लिन नसकेकोप्रति चिन्ता प्रकट गर्नुभयो। किसानमुखो नोति बनाउन र किसानसम्म नयाँ ज्ञान र विविधिको विस्तार आउँदो चुनौती हो, उहाँले भन्नुभयो। कार्यक्रममा नेपाल, बङ्गलादेश, पाकिस्थान, थाइल्यान्ड, फिलिपिन्स लगायत १० मुलुकका १६ पत्रकारको सहभागिता छ।